

- Umráðandi at hava hjartað við

Edward Fuglø feignast um, at eitt mentanarálit er skrivað, men heldur, at arbeiddast má miðvíst út frá hesum. Ikki má steðgast, nú álitid er komið. – Alt verður slípað í kantunum. Allur filmarnir hjá Disney t. d. eru líka. Eitt sindur av óhugna er, men endiliga ikki ov nógv. Eg haldi, tað verður eitt sindur gelt á henda hátt, mær dámar betur, at ein lovar demonunum leysum, sigur Edward Fuglø, listamaður

Orð: Dagfinn Olsen
Myndir: Jens Kristian Vang

33 ára gamli klaksvíkingurin Edward Fuglø er útbúgvinn í Keypmannahavn á Skolen for Brugskunst í 1991. Síðani kom hann aftur til Føroya og hevur livað av at tekna og mála.

Áðrenn Edward fór niður, luttók hann nógv í áhuga-sjónleiki. Hann er so at siga uppvaksin í Klaksvíkar Sjonleikarafelag. Hann er tó ikki útbúgvinn scenugrafur, men tað fál honum náttúrligt at leita aftur tann vegin. Hann hevur fingist sera nógv við at skapa pallmyndir til ymsar leikir. Júst nú leggur hann síðstu hond á pallmyndina til „Vitavørðin“, ið Grima venur og skjótt frumsýnir. Ein hugtakandi pallmynd, mest í reyðum, ið myndar vitan innan.

Tó kenna vit eisini Edward sum listamann í øðrum hóp. Hann er málari og teknari og hevur sýnt fram eisini prýtt fleiri bókur.

Hann hevur síðani 1991 livað av síni list. Hann var tili 26 ára gamal.

Umframt at gera seg lidnan við sín part av leikinum „Vitavørðin“ niðri á Meiarinum, so hevur hann ætlanir um eini framsýning seinni í ár.

Alda

Edward sigur, at á skúlanum lærir ein, hvussu ein arbeidir eftir ávísari ætlan.

– Tað er ymiskt, ið ger eitt arbeidi professionelt. So tað fær professionelt útrykk. Hetta veit ein eftir lókna skúlagongd. Ringt er at seta orð á hetta, men tað er nakað við at hava eitt eyga, ið sær smálutirnar, og at ein ger sær greitt áðrenn, hvat ein vil siga, sigur Edward.

– List og mentan stendur ikki í stað. Tað er sum ein stór alda, sum skolar alla tíðina og alt fylgir bara við. Ein kann ikki steðga tí og siga soleiðis og soleiðis og ein kann illa seta framerki á. Tað sum er list í dag er tað kanska ikki í morgin ella um 50 ár. Sjálvsagt finst klassiska listin, men tað er eftirtíðin, ið avgerð, hvussu

Edward Fuglø vónar, at meira verður gjørt, enn bert at seta orð á mentapolitikkin, tí tað krevur meira enn tað

leingi nakað livir, sigur Edward Fuglø, ið heldur Føroyar vera ein eftirbát, tá tað snýr seg um umstøðurnar hjá listafólki.

Ikki eru nógv, ið liva sum listafólk burturav í Føroyum, men Edward er ein teirra.

– Tað er ikki eitt arbeidi, ið ein velur sær. Tað er ein lívsstíllur, lívsholdningur. Tað krevur alla tína tíð. Eg veit ikki, um hetta ala tíðina var mín ætlan. Kanska er tað tilvildin, ið hevur gjørt, at eg nú arbeidi við hesum. Ofta verður eisini spurt, hví ein er í Føroyum – hví ikki aðrastaðni? Men hví ikki í Føroyum? Tað er líkamikið, hvar ein er. Tað positiva við at vera her er, at ein fær nógv ymskar uppgávur, og ein fær tær skjótari enn uttanlands. Har verður ein ofta settur í bás, soleiðis, at

ein arbeidir innan eitt ávíst oki. Tey eru fá, sum uttanlands kunnu skifta ímillum, bert tey væl etableraðu, heldur Edward, ið heldur, at vandi ofta er fyri at koma inn í eina tunga skipan, har tað eru ógílga nógv fólk, ið skulu taka støðu til alt.

Edward er samdur í, at tað møgulega er lættari at koma sær fram í Føroyum, men hann heldur ikki, at tú eigur at undirmeta hetta.

– Ein er dómari hjá sær sjálvum, tað verður ein noyddur til. Ein skal altíð pressa citrónina. Ofta siga fólk um meg, at eg havi gjørt so nógv burtur úr hasari ella hasari pallmyndini. Tað haldi eg ikki eigur at verða tikið fram. Heldur tað, at ov lítið er gjørt burtur úr, tí tað hendir í ríkiligt mál. Ein skal taka seg sjálván í álvara, fyri tað um tað

kanska er lættari í Føroyum enn aðrastaðir. Fyri mær er tað líkamikið, um eg geri ein pall í Havn ella í London. Hann skal kunna vera allastaðir, og ein skal gera hvat ein kann. Og nógv listafólk hava hesa meining og tað má vera málið, sigur Edward Fuglø.

Alt er líka og gelt

Edward meitir, at tungar skipanir hava við sær, at alt endar í eini mainstream skipan.

– Alt verður slípað í kantunum. Ein barnabók uttanlands hevur klárar reglur at ganga eftir viðvíkjandi innihaldi. Hvat tola okkara børn at lesa? Hesin politikkur liggur hjá forløgnum og tað er ikki rætt eftir mínum tykki. Alt verður ov fyra-kantað. Allir filmir hjá Disney t.d. eru líka, figurarnir

verða skiftir út, men søgan er hin sama, altíð okkurt, sum er sikkurt. Eitt sindur av óhugna er, men endiliga ikki ov nógv. Eg haldi tað verður eitt sindur gelt á henda hátt. Mær dámar betur, at ein lovar demonunum leysum, sigur Edward, sum tó leggur afturat, at alt skal vera við máta.

Hann heldur, at okkum tørvar meira ymskar bókur, list og mentan, alt skal ikki verða leitt í sama spor.

Vit eru eksotisk

Edward heldur, at tað, at vit eru júst her, eiga vit at nýta í arbeiðinum at visa okkara mentan, okkara land, úteftir.

– Vit eru eksotisk! Greiðir tú einum ongendingi ella týskara frá, at tú býr á nøkrum oyggjum í Atlantshavinum við 45.000 íbúgvum, so gerast tey forvitin, tí tað

kenna tey einki til. Í gotuni, har tey koma frá, búgva kanska yvir 100.000 fólk. Hetta eiga vit at brúka innan mentan og annað. Hetta er okkara sterka kort, heldur Edward.

Edward sigur, at hetta hevur nakað at gera við, vit innflyta ymsar stílar og rák, sum vit so ávírkast av, men geva okkara snið, so tað ikki verður útflutt í sama skapi, sum onnur kenna tað frammanundan. Hann heldur, at umráðandi er at vera ærligur, tí so gevur ein øðrum nakað eksotiskt.

Tað kostar

Í prátinum um føroyska mentan og list sigur Edward, at sum altíð, so er hetta eisini spurningur um pening.

– Tað er dyrt! Mentanar politikkur er sigldur afturúr,